

Bijlagen

Bijlage 1: Enquête

Groningen, 14 februari 2009

Betreft: afstudeeronderzoek Business & Science Park Enschede

Geachte heer/mevrouw,

In het kader van zijn afstudeeronderzoek Vastgoedkunde wordt door één van mijn studenten, Bake Berga, onderzoek uitgevoerd naar science parks in Nederland. Er zijn drie science parks geselecteerd, waaronder het Business & Science Park Enschede. Hoofdvraag in het onderzoek is of de ruimtelijke nabijheid van bedrijven en kennisinstellingen op het science park heeft bijgedragen aan de onderlinge samenwerking en of de samenwerking zich vertaald heeft in innovaties.

Naast interviews met betrokken partijen worden alle ondernemers op het science park benaderd met een vragenlijst. Het invullen daarvan neemt ongeveer 10 minuten in beslag. De informatie die u geeft bij het invullen van de enquête zal vertrouwelijk worden verwerkt. Anonimiteit bij de presentatie van de resultaten zal gewaarborgd zijn.

Voor een spoedig verloop van de planning van mijn student wil ik u vragen om de vragenlijst vóór 20 februari aanstaande terug te zenden. U kunt de ingevulde vragenlijst retourneren naar:

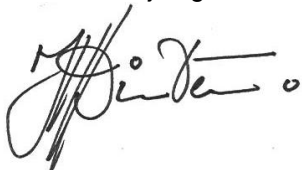
Rijksuniversiteit Groningen
T.a.v. prof. dr. J. van Dinteren
Postbus 800
9700 AV Groningen

Ik stel het erg op prijs als u aan dit onderzoek uw medewerking kunt verlenen. Uw deelname aan het onderzoek is essentieel om het afstudeerproject van Bake Berga tot een succes te maken. Voor vragen kunt u een e-mail sturen naar b.berga@student.rug.nl, maar u mag natuurlijk ook met mij contact op nemen (j.van.dinteren@rug.nl of 06-51645921).

Uiteraard wil ik u graag na afloop op de hoogte brengen van de resultaten van het onderzoek. Als u in de vragenlijst uw interesse voor een samenvatting kenbaar maakt, krijgt u die toegestuurd. Vergeet dan niet uw e-mailadres in de vragenlijst te vermelden.

Alvast mijn hartelijke dank.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Jacques van Dinteren

Afstudeerder:

Bake Berga (06-28237684)

Bijlage: Vragenlijst Business & Science Park Enschede

Vragenlijst Business & Science Park Enschede
Onderzoek naar het functioneren van het science park

Ik vraag u om telkens één antwoord te noemen of aan te kruisen, tenzij uitdrukkelijk staat aangegeven dat u meer antwoorden kunt geven.

BEDRIJFSGEGEVENS

Ik wil u vragen om eerst een aantal algemene bedrijfsgegevens in te vullen.

1. Naam bedrijf:
.....
2. Naam contactpersoon en emailadres:
.....
3. Hoofdactiviteit van het bedrijf:
.....
4. Hoeveel arbeidsplaatsen voor **minimaal 15 uur per week** zijn er binnen uw bedrijf (deze vestiging)?
..... arbeidsplaatsen
5. In welk jaar is het bedrijf opgericht (deze vestiging)?
.....
6. Sinds welk jaar is het bedrijf gevestigd op het Business & Science Park Enschede?
.....

HERKOMST VAN HET BEDRIJF

7. Een spin-off is een bedrijf dat ontstaan is uit een ander bedrijf of een non-profit kennisinstelling, zoals een universiteit. Is het bedrijf aan te merken als spin-off zoals hiervoor beschreven en zo ja, waar is deze spin-off uit ontstaan?
 - Ja, uit een ander bedrijf (ga door met vraag 8)
 - Ja, uit een non-profit kennisinstelling (ga verder met vraag 9)
 - Nee (ga verder met vraag 10)
8. Wat is de geografische ligging van het bedrijf waaruit uw bedrijf ontstaan is?
 - Business & Science Park Enschede
 - Regio Enschede
 - Buiten de regio Enschede
9. Uit welke kennisinstelling is uw bedrijf ontstaan?
 - Universiteit Twente
 - Andere kennisinstelling op het B&S Park Enschede / Campus UT, met name.....
 - Andere kennisinstelling in de regio Enschede, met name.....
 - Kennisinstelling buiten de regio Enschede, met name.....

De incubator (BTC-Twente) op het Business & Science Park Enschede is een organisatie die gespecialiseerd is in het ondersteunen bij het opbouwen en lanceren van succesvolle kennisintensieve bedrijven.

10. Is het bedrijf gestart in de incubator (BTC-Twente)?

- Ja
- Nee

SCIENCE PARK EN REGIO

Een science park is een bedrijventerrein die zich richt op kennisintensieve producten, diensten en processen. Er zijn verschillende factoren van het Business & Science Park Enschede die bedrijven extra voordelen bieden om zich te ontwikkelen. Ook de regio Enschede kan een aantal voordelen bieden waarop de keuze voor deze regio gebaseerd is.

11. Wilt u van de volgende aspecten aangeven welke de **drie** belangrijkste redenen zijn voor de keuze voor de regio Enschede? Als u een aspect mist, kunt u dat aangeven.

- Geografische ligging
- Nabijheid universiteit/kennisinstellingen
- Beschikbaarheid van hoogopgeleid personeel
- Goede bereikbaarheid
- Aanwezigheid van bedrijven in dezelfde branche
- Innovatieve regio
- Goede leefomgeving
- Investeringsprogramma's van de overheid
- Historisch zo gegroeid
- Locatie moederbedrijf waaruit de spin-off heeft plaatsgevonden
-

12. Wilt u van de volgende aspecten aangegeven welke de **drie** belangrijkste redenen zijn voor de keuze voor het Business & Science Park? Als u een aspect mist, kunt u dat aangeven.

- Aanwezigheid van andere bedrijven/kennisinstellingen op het Business & Science Park
- Huur en service kosten
- Uitbreidingsmogelijkheden
- Representatief gebouw
- Imago van het park
- Voldoende parkeermogelijkheden voor personeel en klanten
- Aanbod voorzieningen
- Scholingsmogelijkheden (seminars en congressen) en cursussen
- Beschikbare netwerken
- Management ondersteuning (marketing, financiën, etc.)
-

13. Hoe waardeert u de mogelijkheden van de nabijgelegen universiteit?

Mogelijkheden	--	-	+	++	n.v.t.
Beschikbaarheid van afgestudeerde studenten					
Academische programma's voor medewerkers					
Toegang tot bibliotheken en informatiesystemen					
Consultancy van faculteiten					
Aanwezigheid van relevante onderzoeksactiviteiten					
Toegang tot laboratoria / clean rooms					
Parttime mogelijkheden tot lesgeven op universiteit					
Gezamenlijk onderzoek					
Contractonderzoek					

SAMENWERKING VOOR KENNISUITWISSELING

Science parks zijn zo ingericht dat ze kennisuitwisseling stimuleren. Samenwerking op het gebied van Research & Development (R&D) is het bundelen van kennis en ervaring om hieruit gezamenlijk voordeel te halen op het gebied van de ontwikkeling van nieuwe producten, diensten of processen.

14. Is er sprake van R&D samenwerking tussen het bedrijf en de Universiteit Twente?

- Ja
- Nee (ga verder met vraag 16)

15. Is deze samenwerking formeel vastgelegd of vindt deze samenwerking op een informele manier plaats?

- Formeel
- Informeel
- Zowel formeel als informeel

16. Is er sprake van R&D samenwerking met andere bedrijven en/of kennisinstellingen op dit science park?

- Ja
- Nee (ga verder met vraag 18)

17. Is deze samenwerking formeel vastgelegd of vindt deze samenwerking op een informele manier plaats?

- Formeel
- Informeel
- Zowel formeel als informeel

18. Kunt u de regionale spreiding van de R&D samenwerking met andere bedrijven en/of kennisinstellingen aangegeven in termen van R&D uitgaven (kapitaal/mensuren)?

- Business & Science Park Enschede%
- Lokaal%
- Regionaal%
- Nationaal%
- Internationaal%

100 %

19. Van welke **drie** organisaties betreft uw bedrijf de meest cruciale kennis? Wat voor type organisaties betreft het en waar zijn deze organisaties gelegen?

	Wat voor type organisaties betreft het?	Waar zijn deze organisaties gelegen?
	1= universiteit 2= kennisinstelling 3= ander bedrijf	1= Business & Science Park/ Universiteitsterrein UT 2= Regionaal 3= Nederland 4= Europa 5= Noord-Amerika 6= Zuid-Amerika 7= Oceanië 8= Afrika 9= Midden-Oosten 10= Noord-Azië 11= Zuidoost-Azië
Organisatie 1
Organisatie 2
Organisatie 3

INNOVATIE

Innovatie is vernieuwing die neerslaat in producten, diensten en processen. Belangrijk hierbij is de acceptatie en het gebruik van product, dienst en proces door de gebruiker.

20. Hoeveel procent van de bruto omzet wordt door deze vestiging (niet de gehele onderneming, indien van toepassing) nu besteed aan research en development?

..... %

21. Hoeveel procent van de bruto omzet wordt door deze vestiging (niet de gehele onderneming, indien van toepassing) in **2014** besteed aan research en development?

..... %

22. Hebt u een nieuw product, dienst en/of proces op de markt gebracht in de **afgelopen 5 jaar**? Meerdere keuzes zijn mogelijk. Als u alle categorieën met 'nee' beantwoordt kunt u verder Gaan met vraag 29.

	Product	Dienst	Proces
Ja			
Nee			

23. Is het product, de dienst en/of het proces op de markt geaccepteerd? Dit houdt in dat het moet worden gebruikt en omzet moet genereren. Meerdere keuzes zijn mogelijk.

	Product	Dienst	Proces
Ja			
Nee			

24. Was dit product, deze dienst en/of dit proces nieuw voor de branche, nieuw voor Nederland of nieuw voor de hele wereld? Meerdere keuzes zijn mogelijk.

	Product	Dienst	Proces
Nieuw voor de branche			
Nieuw voor Nederland			
Nieuw voor de wereld			

25. Hebt u het nieuwe product, de dienst en/of het proces alleen of in samenwerking gedaan met andere bedrijven of kennisinstellingen? Meerdere antwoorden mogelijk.

	Product	Dienst	Proces
Alleen			
Met een ander bedrijf			
Met een kennisinstelling			
Met een universiteit			

26. In welke fase(n) heeft deze samenwerking plaatsgevonden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Research & Development
- Productiefase
- Marketingfase

27. Hoe vaak hebt u in de **afgelopen 5 jaar** patent aangevraagd?

.....

28. Hoe vaak hebt u patent gekregen in de **afgelopen 5 jaar**?

.....

INTERNE KENNISBASIS

De interne kennisbasis van bedrijven bestaat grotendeels uit de kennis, vaardigheden en ervaringen van de medewerkers binnen het bedrijf?

29. Kunt u het opleidingsniveau van uw medewerkers aangeven in termen van hoogst genoten opleiding?

- Lager dan MBO%
- MBO%
- HBO%
- Universiteit%
- Gepromoveerd / hoogleraar%

100 %

30. Kunt u de werkervaring van uw medewerkers aangeven in termen van aantal jaren werkervaring?

- Minder dan 5 jaar%
- 5-10 jaar%
- 11-15 jaar%
- 16-20 jaar%
- Meer dan 20 jaar%

100 %

STELLINGEN

Hieronder staat een aantal stellingen. Kruis het antwoord aan wat het beste bij uw mening past.

31. Door de bedrijven en kennisinstellingen direct om ons bedrijf heen, is de kennisproductiviteit in ons bedrijf aanmerkelijk hoger dan op een andere locatie.

Helemaal oneens Oneens Eens Helemaal eens

32. Gezien de toenemende krapte op de arbeidsmarkt voor hoogopgeleiden is het essentieel dat een science park voor die werknemers de optimale werkomgeving biedt. Daarbij gaat het om uitgebreide voorzieningen (bijv. winkels, kapper, horeca, fitness, etc.), een aantrekkelijk vormgegeven bedrijvenpark met recreatiemogelijkheden (wandelen- en hardlooproutes, ontmoetingsplekken, etc.).

Helemaal oneens Oneens Eens Helemaal eens

33. Een science park blijkt in de praktijk voor ons bedrijf niet echt veel op te leveren in de zin van relaties met kennisinstellingen en andere bedrijven. Maar het is wel een goede manier om ons bedrijf te profileren (marketing, imago).

Helemaal oneens Oneens Eens Helemaal eens

34. Als het R&D klimaat in Nederland niet verandert (interesse van jongeren voor bèta en techniek, kennisniveau, overheidssubsidies e.d.), is de kans zeer groot dat ons bedrijf Nederland op een termijn van vijf à tien jaar zal verlaten.

Helemaal oneens Oneens Eens Helemaal eens

35. Als het gaat om echt cruciale kennis voor mijn bedrijf speelt afstand geen rol. Desnoods reis ik naar het andere eind van de wereld.

Helemaal oneens Oneens Eens Helemaal eens

36. De overheid heeft naast de faciliterende rol die ze traditioneel vervult, de rol van kennismakelaar op het Science Park om de interactie tussen verschillende soorten organisaties te stimuleren.

Helemaal oneens Oneens Eens Helemaal eens

Hiermee bent u aan het einde van de vragenlijst gekomen. Hartelijk dank voor uw medewerking.

Geeft u hier aan of u prijs stelt op het ontvangen van de samenvatting van de onderzoeksresultaten.

Ja, stuur mij een samenvatting van de onderzoeksresultaten (heeft u op de eerste pagina ook uw e-mailadres vermeld?)

Bijlage 2: Omvang en responsrate enquête onderzoek

De bedrijvenbestanden van de drie science parks zijn tot stand gekomen na raadpleging van het register van de Kamer van Koophandel. Na vergelijking van deze KvK-bestanden met gemeentelijke data (BSP, ZSP) en universitaire data (MTSP) zijn de definitieve bedrijvenbestanden tot stand gekomen. Op het BSP, ZSP en MTSP is respectievelijk naar 275, 75 en 70 bedrijven een enquête verzonden. Op het BSP behoorden tot die 275 bedrijven ook business bedrijven. Later is besloten om business bedrijven op het BSP die een enquête retourneerden te schrappen als respondenten, om zo de resultaten vergelijkbaar te houden. Op het BSP (inclusief business bedrijven), ZSP en MTSP retourneerden respectievelijk 48, 18 en 19 bedrijven een ingevulde enquête. Overduidelijke businessbedrijven die verwijderd worden zijn accountancy, advocatuur, administratiekantoren, assurantiën, personeelswerving, groothandelaren, marketing & communicatie en banken. Onder de 48 respondenten op het BSP zaten 18 business bedrijven uit deze categorieën. Na weglating van deze 18 respondenten blijven er 30 geldige science respondenten over. Om nu de responsrate van sciencebedrijven op het BSP uit te kunnen rekenen moeten tevens de businessbedrijven uit de gehele bedrijfspopulatie van 275 bedrijven gefilterd worden. Na verwijdering van bedrijven die in de genoemde categorieën vallen, blijven er 153 science bedrijven over op het BSP. In onderstaande tabel is de responsrate per science park te zien.

	Onderzoekslocatie		
	BSP (excl. business)	ZSP	MTSP
Totale bedrijfspopulatie	152	75	70
Responsfrequentie	30	18	19
Responsrate	20%	24%	27%

Bijlage 3: Geïnterviewde personen

BSP:

Kamiel Deinum

Beleidsadviseur Kantorenbeleid en Accountmanager Kantorenlocaties, Afdeling Economische Zaken Gemeente Enschede
Tel: 053 481 5684
E-mail: k.deinum@enschede.nl

Jantsje Op de Hoek

Adviseur Innovatie en Ondernemerschap, Afdeling Economische Zaken Gemeente Enschede
Tel: 053 481 5120
E-mail: j.opde.hoek@enschede.nl

Rob de Koning

Directeur BTC Twente
Tel: 053 483 6352
E-mail: r.p.dekoning@btc-twente.nl

Patrick Welman

Programmamanager Kennispark
Tel: 053 489 4899
E-mail: P.Welman@kennispark.nl

ZSP:

Daniël Harssema

Senior Beleidsadviseur, Afdeling Economische Zaken Gemeente Groningen
Tel: 050 367 8099

Drs. ing. Ruud van de Bilt

Directeur Transfer & Liaison Groep
Tel: 050 363 5079
E-mail: r.p.m.van.de.bilt@rug.nl

Geert Jonkman

IDEA Centers Groningen
Tel: 050 750 2001

Ger de Bruin

Zernike Group B.V.
Tel: 050 750 2004
E-mail: g.de.bruin@zernikegroup.com

MTSP:

Drs. H.J. van der Pasch

Mercator Incubator Nijmegen, Mercator Technology & Science Park Nijmegen
Tel: 024 350 3983
E-mail: h.vanderpasch@bz.ru.nl

Dr. Gertjan Bögels

Radboud Universiteit Nijmegen Externe contacten, Projectleider KERN
Tel: 024 361 1782
E-mail: g.bogels@mso.ru.nl

Ed de Boer

Voormalig hoofd Economische Zaken en directeur Directie Grondgebied Gemeente Nijmegen, tegenwoordig zittend in Stichting Gelder-Kennis
Tel: 024 329 2454
E-mail: e.de.boer@nijmegen.nl

Bijlage 4: Kruistabel R&D uitgave en regionale vestigingsplaatsfactoren

				R&D uitgave (% van bruto omzet)						
				R&D inactief	1 t/m 5%	6 t/m 10%	11 t/m 15%	16 t/m 30%	31 t/m 50%	51 t/m 100%
Vestigingsplaatsfactoren voor de regio	Nabijheid universiteit/ kennisinstellingen	BSP	Nee	80%	83%	20%	0%	40%	0%	0%
			Ja	20%	17%	80%	100%	60%	100%	100%
			Totaal	100% (N=5)	100% (N=6)	100% (N=5)	100% (N=3)	100% (N=5)	100% (N=2)	100% (N=4)
		ZSP	Nee	80%	25%	100%	0%	100%		
			Ja	20%	75%	0%	100%	0%		
			Totaal	100% (N=10)	100% (N=4)	100% (N=1)	100% (N=1)	100% (N=2)		
	MTSP	Nee	25%	33%	33%		20%	0%	67%	
		Ja	75%	67%	67%		80%	100%	33%	
		Totaal	100% (N=4)	100% (N=3)	100% (N=3)		100% (N=5)	100% (N=1)	100% (N=3)	
	Beschikbaarheid van hoogopgeleid personeel	BSP	Nee	80%	83%	40%	33%	100%	0%	0%
			Ja	20%	17%	60%	67%	0%	100%	100%
			Totaal	100% (N=5)	100% (N=6)	100% (N=5)	100% (N=3)	100% (N=5)	100% (N=2)	100% (N=4)
ZSP		Nee	80%	100%	100%	0%	100%			
		Ja	20%	0%	0%	100%	0%			
		Totaal	100% (N=10)	100% (N=4)	100% (N=1)	100% (N=1)	100% (N=2)			
MTSP	Nee	75%	100%	100%		100%	0%	100%		
	Ja	25%	0%	0%		0%	100%	0%		
	Totaal	100% (N=4)	100% (N=3)	100% (N=3)		100% (N=5)	100% (N=1)	100% (N=3)		
Goede bereikbaarheid	BSP	Nee	20%	33%	40%	100%	60%	100%	100%	
		Ja	80%	67%	60%	0%	40%	0%	0%	
		Totaal	100% (N=5)	100% (N=6)	100% (N=5)	100% (N=3)	100% (N=5)	100% (N=2)	100% (N=4)	
	ZSP	Nee	70%	25%	100%	100%	50%			
		Ja	30%	75%	0%	0%	50%			
		Totaal	100% (N=10)	100% (N=4)	100% (N=1)	100% (N=1)	100% (N=2)			
MTSP	Nee	75%	100%	100%		80%	100%	67%		
	Ja	25%	0%	0%		20%	0%	33%		
	Totaal	100% (N=4)	100% (N=3)	100% (N=3)		100% (N=5)	100% (N=1)	100% (N=3)		

Bijlage 5: Kruistabel R&D uitgave en vestigingsplaatsfactoren science park

				R&D uitgave (% van bruto omzet)						
				R&D inactief	1 t/m 5%	6 t/m 10%	11 t/m 15%	16 t/m 30%	31 t/m 50%	51 t/m 100%
Vestigingsplaatsfactoren voor het science park	Aanwezigheid van andere bedrijven/ kennisinstellingen op het science park	BSP	Nee	60%	67%	40%	67%	80%	0%	25%
			Ja	40%	33%	60%	33%	20%	100%	75%
			Totaal	100% (N=5)	100% (N=6)	100% (N=5)	100% (N=3)	100% (N=5)	100% (N=2)	100% (N=4)
		ZSP	Nee	70%	50%	100%	100%	100%		
			Ja	30%	50%	0%	0%	0%		
			Totaal	100% (N=10)	100% (N=4)	100% (N=1)	100% (N=1)	100% (N=2)		
	MTSP	Nee	0%	100%	0%		60%	0%	33%	
		Ja	100%	0%	100%		40%	100%	67%	
		Totaal	100% (N=4)	100% (N=3)	100% (N=3)		100% (N=5)	100% (N=1)	100% (N=3)	
	Imago van de locatie	BSP	Nee	80%	83%	40%	33%	60%	100%	50%
			Ja	20%	17%	60%	67%	40%	0%	50%
			Totaal	100% (N=5)	100% (N=6)	100% (N=5)	100% (N=3)	100% (N=5)	100% (N=2)	100% (N=4)
ZSP		Nee	100%	75%	100%	0%	100%			
		Ja	0%	25%	0%	100%	0%			
		Totaal	100% (N=10)	100% (N=4)	100% (N=1)	100% (N=1)	100% (N=2)			
MTSP	Nee	50%	67%	33%		80%	100%	100%		
	Ja	50%	33%	67%		20%	0%	0%		
	Totaal	100% (N=4)	100% (N=3)	100% (N=3)		100% (N=5)	100% (N=1)	100% (N=3)		
Voldoende parkeermogelijkheden voor klanten en personeel	BSP	Nee	20%	67%	60%	67%	100%	100%	75%	
		Ja	80%	33%	40%	33%	0%	0%	25%	
		Totaal	100% (N=5)	100% (N=6)	100% (N=5)	100% (N=3)	100% (N=5)	100% (N=2)	100% (N=4)	
	ZSP	Nee	50%	50%	100%	100%	50%			
		Ja	50%	50%	0%	0%	50%			
		Totaal	100% (N=10)	100% (N=4)	100% (N=1)	100% (N=1)	100% (N=2)			
MTSP	Nee	75%	67%	100%		80%	100%	100%		
	Ja	25%	33%	0%		20%	0%	0%		
	Totaal	100% (N=4)	100% (N=3)	100% (N=3)		100% (N=5)	100% (N=1)	100% (N=3)		

Bijlage 6: Correlatiematrix stellingen

Tabel 1: Correlatiematrix stellingen BSP

		Stelling 1	Stelling 2	Stelling 3	Stelling 4	Stelling 5	Stelling 6
Stelling 1	Pearson Correlation	1,000	,143	-,365	,132	,219	,091
	Sig. (2-tailed)		,459	,052	,505	,253	,639
	N	29	29	29	28	29	29
Stelling 2	Pearson Correlation	,143	1,000	-,132	,294	,353	-,063
	Sig. (2-tailed)	,459		,495	,128	,060	,746
	N	29	29	29	28	29	29
Stelling 3	Pearson Correlation	-,365	-,132	1,000	-,121	,109	-,116
	Sig. (2-tailed)	,052	,495		,539	,572	,550
	N	29	29	29	28	29	29
Stelling 4	Pearson Correlation	,132	,294	-,121	1,000	,685**	,133
	Sig. (2-tailed)	,505	,128	,539		,000	,493
	N	28	28	28	29	29	29
Stelling 5	Pearson Correlation	,219	,353	,109	,685**	1,000	-,314
	Sig. (2-tailed)	,253	,060	,572	,000		,091
	N	29	29	29	29	30	30
Stelling 6	Pearson Correlation	,091	-,063	-,116	,133	-,314	1,000
	Sig. (2-tailed)	,639	,746	,550	,493	,091	
	N	29	29	29	29	30	30

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tabel 2: Correlatiematrix stellingen ZSP

		Stelling 1	Stelling 2	Stelling 3	Stelling 4	Stelling 5	Stelling 6
Stelling 1	Pearson Correlation	1,000	,376	,081	,391	,038	,124
	Sig. (2-tailed)		,137	,759	,121	,890	,648
	N	17	17	17	17	16	16
Stelling 2	Pearson Correlation	,376	1,000	,181	,399	,341	-,085
	Sig. (2-tailed)	,137		,488	,113	,197	,755
	N	17	17	17	17	16	16
Stelling 3	Pearson Correlation	,081	,181	1,000	-,208	-,339	,501*
	Sig. (2-tailed)	,759	,488		,423	,199	,048
	N	17	17	17	17	16	16
Stelling 4	Pearson Correlation	,391	,399	-,208	1,000	,505*	-,426
	Sig. (2-tailed)	,121	,113	,423		,046	,100
	N	17	17	17	17	16	16
Stelling 5	Pearson Correlation	,038	,341	-,339	,505*	1,000	-,401
	Sig. (2-tailed)	,890	,197	,199	,046		,139
	N	16	16	16	16	16	15
Stelling 6	Pearson Correlation	,124	-,085	,501*	-,426	-,401	1,000
	Sig. (2-tailed)	,648	,755	,048	,100	,139	
	N	16	16	16	16	15	16

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tabel 3: Correlatiematrix stellingen MTSP

		Stelling 1	Stelling 2	Stelling 3	Stelling 4	Stelling 5	Stelling 6
Stelling 1	Pearson Correlation	1,000	,062	-,442	,095	-,191	,058
	Sig. (2-tailed)		,801	,058	,700	,435	,814
	N	19	19	19	19	19	19
Stelling 2	Pearson Correlation	,062	1,000	,267	,412	-,259	,414
	Sig. (2-tailed)	,801		,269	,079	,283	,078
	N	19	19	19	19	19	19
Stelling 3	Pearson Correlation	-,442	,267	1,000	,174	,089	,413
	Sig. (2-tailed)	,058	,269		,475	,716	,079
	N	19	19	19	19	19	19
Stelling 4	Pearson Correlation	,095	,412	,174	1,000	-,049	,383
	Sig. (2-tailed)	,700	,079	,475		,841	,105
	N	19	19	19	19	19	19
Stelling 5	Pearson Correlation	-,191	-,259	,089	-,049	1,000	-,241
	Sig. (2-tailed)	,435	,283	,716	,841		,320
	N	19	19	19	19	19	19
Stelling 6	Pearson Correlation	,058	,414	,413	,383	-,241	1,000
	Sig. (2-tailed)	,814	,078	,079	,105	,320	
	N	19	19	19	19	19	19

Tabel 4: Correlatiematrix stellingen BSP, ZSP en MTSP

		Stelling 1	Stelling 2	Stelling 3	Stelling 4	Stelling 5	Stelling 6
Stelling 1	Pearson Correlation	1,000	,133	-,285*	,180	,019	,052
	Sig. (2-tailed)		,292	,021	,154	,883	,684
	N	65	65	65	64	64	64
Stelling 2	Pearson Correlation	,133	1,000	,033	,352**	,171	,122
	Sig. (2-tailed)	,292		,793	,004	,178	,336
	N	65	65	65	64	64	64
Stelling 3	Pearson Correlation	-,285*	,033	1,000	-,054	-,011	,228
	Sig. (2-tailed)	,021	,793		,670	,933	,070
	N	65	65	65	64	64	64
Stelling 4	Pearson Correlation	,180	,352**	-,054	1,000	,395**	,066
	Sig. (2-tailed)	,154	,004	,670		,001	,602
	N	64	64	64	65	64	64
Stelling 5	Pearson Correlation	,019	,171	-,011	,395**	1,000	-,280*
	Sig. (2-tailed)	,883	,178	,933	,001		,025
	N	64	64	64	64	65	64
Stelling 6	Pearson Correlation	,052	,122	,228	,066	-,280*	1,000
	Sig. (2-tailed)	,684	,336	,070	,602	,025	
	N	64	64	64	64	64	65

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).